

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

ACTIVITEITENVERSLAG 2024

Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebestrijding.be.

De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens
toegang tot de elektronische documenten.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	1
2. OVERLEG EN SAMENWERKING MET DIVERSE ACTOREN	2
2.1. <i>Dialogoog in functie van het tweejaarlijkse Verslag 2024-2025</i>	2
2.2. <i>Samenwerking met administraties, kabinetten en parlementen</i>	2
2.3. <i>Samenwerking met onderzoeksinstituten</i>	8
2.4. <i>Samenwerking met mensenrechteninstellingen</i>	10
2.5. <i>Samenwerking met justitiële actoren</i>	11
2.6. <i>Samenwerking met andere actoren</i>	12
3. ADVIEZEN EN NOTA'S.....	13
3.1. <i>Adviezen en nota's aan overheden en de andere actoren in de strijd tegen armoede</i>	13
3.2. <i>Bijdragen aan internationale instanties</i>	13
3.3. <i>Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen</i>	13
4. VERZAMELEN EN PUBLICATIE VAN RECHTSPRAAK.....	16
5. INFORMATIE EN COMMUNICATIE	17
5.1. <i>Website</i>	17
5.2. <i>Activiteiten van het documentatiecentrum</i>	17
5.3. <i>Persrelaties, mediastrategie en sociale media</i>	17
5.4. <i>Publicaties</i>	19
5.5. <i>Echo in de media</i>	19
6. INTERNE WERKING.....	20
6.1. <i>Begeleidingscommissie</i>	20
6.2. <i>Beheerscomité</i>	20
6.3. <i>Team</i>	20
6.4. <i>Event naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Steunpunt</i>	22
6.5. <i>Samenwerking met Unia en Myria</i>	22
BIJLAGE 1: SAMENWERKINGSAKKOORD	23

1. Inleiding

Dit activiteitenverslag geeft een overzicht van de werkzaamheden van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting in 2024.

Het overlegproces in functie van het tweejaarlijkse Verslag 2024-2025 ging van start, met als thematiek publieke diensten. Een thema dat het Steunpunt reeds eerder behandelde, in het Verslag 2014-2015, maar dat, na 10 jaar, zeker verdient om een nieuw bilan op te maken. Op basis van de verkenning van het thema in de eerste bijeenkomsten werd beslist om de dienstverlening te gaan bekijken in de domeinen van sociale bijstand, publieke huisvesting en langdurige ziekte, vanuit een gebruikersperspectief. In dit eerste jaar van de tweejaarlijkse cyclus merken we alvast een grote interesse en opkomst.

Wat beleidswerk betreft, stond 2024 in teken van de verkiezingen op de verschillende overheidsniveaus. De aanbevelingen van de verschillende tweejaarlijkse Verslagen vormden de input van het Steunpunt in het politiek debat, en zijn tegelijk de basis om de regeerakkoorden, beleidsplannen en armoedeplannen van de nieuwe regeringen tegen het licht te houden.

Op basis van het tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede' en de werkzaamheden van het Steunpunt in het kader van de Staten-Generaal voor een rechtvaardige transitie, werd het betrokken bij de nieuwe beleidsprocessen, zoals de opmaak van het Sociaal Klimaatplan, en organiseerde het verschillende seminaries voor uitwisseling tussen armoedeverenigingen, hun netwerken, en diverse andere stakeholders. De thema's voor deze seminaries bevinden zich op het kruispunt van armoedebestrijding en klimaatbeleid: ondersteunen van huishoudens en huurders met een laag inkomen in duurzaam wonen, *ex ante* armoede-impactanalyse, participatie en dialoog, en communicatie rond klimaatbeleid. Bij deze verschillende initiatieven konden we rekenen op een talrijke opkomst en een grote diversiteit aan actoren.

Het Steunpunt ging ook verder in de uitwerking en concretisering van zijn mandaat als algemeen verzamelpunt voor gegevens dak- en thuisloosheid, door zijn betrokkenheid bij de uitwerking van de nieuwe tekst van het Samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid binnen de IMC, de organisatie van een interfederale werkgroep in het kader van zijn mandaat, en de organisatie van de Vlaamse tellingen 2024-2025 in opdracht van de Vlaamse overheid.

Met het onderzoek naar armoede en sociale uitsluiting blijven er sterke linkers, door als partner op te treden in de onderzoeksprojecten Re-Invest en Be-Fast, door andere samenwerkingen met onderzoeksprojecten, en de deelname aan verschillende begeleidingscomités. Zo wil het Steunpunt een platform bieden en zijn voor uitwisseling tussen onderzoekers, en met de verschillende andere actoren in de strijd tegen armoede.

Rode draad doorheen deze verschillende soorten activiteiten en initiatieven is de mensenrechten-invalshoek, centraal in het Algemeen Verslag over de Armoede en het Samenwerkingsakkoord ter bestendiging van het armoedebeleid. Het is de basis voor het werk van het Steunpunt als mensenrechteninstelling, in samenwerking met andere mensenrechteninstellingen op nationaal en Europees vlak. Deze rode draad en het belang van participatie en dialoog in de strijd tegen armoede,

heeft het Steunpunt ook in de verf kunnen zetten tijdens het event van 17 december naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Steunpunt.

De hyperlinks in dit activiteitenverslag geven de lezer gemakkelijk toegang tot de relevante documenten en informatie.

2. Overleg en samenwerking met diverse actoren

2.1. Dialoog in functie van het tweejaarlijkse Verslag 2024-2025

Aansluitend op het dialoogproces dat opgestart werd in het kader van het Algemeen Verslag over de Armoede, kreeg het Steunpunt de opdracht toevertrouwd om een structureel overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere actoren (beroepskrachten, academici, sociale partners, beleidsverantwoordelijken), met bijzondere aandacht voor de participatie van mensen in armoede en hun verenigingen. Dit overleg, waarbij verschillende vormen van kennis worden uitgewisseld, gebeurt in een tweejaarlijkse cyclus, in functie van de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt.

In de bijeenkomst van de Begeleidingscommissie van 20 februari 2024 werd als thematiek voor het tweejaarlijks Verslag 2024-2025 'publieke diensten' gekozen. De thematiek werd vervolgens verkend in drie bijeenkomsten met enkel verenigingen waar armen het woord nemen en hun netwerken (14 mei, 13 juni en 19 september). Op basis van deze bijeenkomsten werd beslist om de uitwisseling over publieke diensten verder te zetten, met een focus op de domeinen van sociale bijstand, publieke huisvesting en langdurige ziekte. De volgende twee bijeenkomsten (21 november en 10 december) werden trajecten van mensen in armoede besproken, waarbij de groep werd aangevuld met verschillende organisaties en instellingen. Gemiddeld nemen 50 à 60 mensen aan de bijeenkomsten deel, waarvan ongeveer de helft mensen met armoede-ervaring. In 2025 zullen nog 6 of 7 bijeenkomsten georganiseerd worden, en wordt het Verslag in december gepubliceerd.

2.2. Samenwerking met administraties, kabinetten en parlementen

Als interfederale instelling werkt het Steunpunt samen met verschillende administraties, kabinetten en parlementen, op verschillende domeinen en bevoegdheidsniveaus.

- In oktober 2022 is de Interministeriële conferentie 'Maatschappelijke integratie, Wonen en Grootstedenbeleid' (IMC) heropgestart, en werd het Steunpunt aangesteld als Secretariaat voor de IMC. Onder voorzitterschap van federaal minister voor Armoedebestrijding, Carine Lalieux, ging er 1 bijeenkomst door in 2024 (15 maart). Het Steunpunt staat in voor de verslagen van de bijeenkomsten van de IMC en van de voorbereidende werkgroep, en voorbereiding van deze bijeenkomsten. Het publiceert ook systematisch de [communicatie van de werkzaamheden van de IMC](#). Het Waals Gewest zal de IMC in 2025 voorzitten.
- In het Samenwerkingsakkoord van 12 mei 2014 inzake dak- en thuisloosheid engageren de ondertekenende partijen zich om alle objectieve gegevens te verzamelen, die ze aan elkaar maar ook

aan het Steunpunt – als algemeen verzamelpunt – ter beschikking zullen stellen. In 2024 is een nieuwe tekst van het Samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid binnen de Interministeriële conferentie 'Maatschappelijke integratie, Wonen en Grootstedenbeleid' (IMC) goedgekeurd, en ook door de verschillende regeringen. De procedure tot definitieve goedkeuring als samenwerkingsakkoord moet door de nieuwe regeringen nog gefinaliseerd worden. Ook in deze nieuwe tekst krijgt het Steunpunt een rol ter versterking van de interfederale samenwerking in de strijd tegen dak- en thuisloosheid.

- Het Steunpunt is lid van het netwerk van federale armoedeambtenaren. Binnen dit netwerk werden in 2024 ook de acties van het [federaal plan tegen armoede en ongelijkheid](#) - goedgekeurd door de federale regering op 15 juli 2022 - opgevolgd en gemonitord. Het Steunpunt heeft een bijdrage geleverd in de evaluatie van het vierde plan met betrekking tot middenveldbetrokkenheid, en stuurde een aantal voorstellen in, in het kader van de voorbereiding van het vijfde plan.
- Het Steunpunt draagt bij aan het Belgisch luik van de Europese semester cyclus. Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen die de stakeholders verzamelen: het [Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting](#), gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de Werkgroep 'Sociale indicatoren', gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting volgt het federaal armoedeplan en de Europese actualiteit op. In de Werkgroep 'Sociale indicatoren' wordt het indicatorenmateriaal voor de Belgische rapportage in het kader van het Europese semester opgevolgd.
- In 2022 werd [de Staten Generaal van de rechtvaardige transitie](#) opgestart door federaal minister van Klimaat, Zakia Khattabi. Het doel van de Staten Generaal was om vanuit verschillende invalshoeken input te verzamelen om de Conferentie voor rechtvaardige transitie voor te bereiden. Het Steunpunt was van bij de start betrokken bij de proces en droeg op verschillende manieren bij tot de verschillende onderdelen, op basis van een samenwerkingsovereenkomst met het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling (FIDO). Op basis van zijn materiaal werkte het Steunpunt mee aan de voorbereiding van de Europese conferentie rond rechtvaardige transitie, die op 4-5 maart 2024 in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie werd georganiseerd, en deed het ook een inbreng tijdens de werkgroep over armoedebestrijding.
- Het Steunpunt heeft op basis van zijn overlegproces rond duurzaamheid en armoede, en zijn werkzaamheden rond rechtvaardige transitie, op verschillende momenten samengewerkt met het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling. In 2024 heeft het Steunpunt – op basis van een lezing van de verschillende publicaties rond rechtvaardige transitie – drie thema's geïdentificeerd waarover het vervolgens drie seminars heeft georganiseerd: ondersteuning van huishoudens en huurders met een laag inkomen in duurzaam wonen, ex ante armoede-impactanalyse, en participatie en dialoog in armoedebeleid:

Het Steunpunt organiseerde, in samenwerking met het FIDO, op 26 juni een seminarie over de verschillende mogelijkheden om huishoudens en huurders met een laag inkomen te ondersteunen in duurzamer wonen. Tijdens deze dag werd er met verschillende actoren uitgewisseld over Vlaamse, Waalse en Brusselse initiatieven om energie- en waterzuinig wonen mogelijk te maken voor kwetsbare huishoudens : premies, leningen, groeps- en wijkrenovaties, energiegemeenschappen en -coöperaties, begeleiding bij renovatie, aankoop en gebruik van zuinige toestellen, alternatieve

financiering, en wettelijke instrumenten. De presentaties en de audio-opnames van de dag zijn beschikbaar op de [specifieke webpagina](#), evenals de interfederale nota '[Duurzaam wonen : ondersteuning van huishoudens en huurders met een laag inkomen](#)' (met de projecten die tijdens de dag werden voorgesteld).

Op 5 december 2024 organiseerde het Steunpunt, in samenwerking met het FIDO, een seminarie over armoede-impactanalyse in beleidsvorming. Het Steunpunt wilde met het seminarie een interfederaal overzicht geven van diverse praktijken en instrumenten in België met betrekking tot armoede-impactanalyse, en uitwisseling organiseren met de verschillende betrokken actoren (beleidsmakers, administraties, armoedeverenigingen...) rond de mogelijkheden en uitdagingen bij een dergelijke armoedetoets. Tijdens deze dag hebben verschillende Vlaamse, Waalse en Brusselse experts ons 4 instrumenten en 4 praktijkvoorbeelden van de verschillende overheidsniveaus van België voorgesteld. De presentaties werden gepubliceerd op de specifieke [webpagina](#) van dit seminarie.

En op 17 december 2024 organiseerde het Steunpunt een derde seminarie in samenwerking met het FIDO, met als thema participatie en dialoog in armoedebeleid, waarbij zes participatieve praktijken werden voorgesteld. Het [Steunpunt tot bestrijding van armoede](#) toonde hoe dialoog de basis vormt voor zijn tweejaarlijkse Verslagen, en het [Réseau wallon de lutte contre la pauvreté](#) waardevolle inzichten over het delen van ervaringen van personen in armoede. Het [Burgeragora voor rechtvaardige transitie](#) en [De Experten](#) lieten zien hoe burgers – inclusief burgers in armoedesituaties - samen werken aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen zoals energiearmoede en klimaatverandering. De [dialooggroep 'Agora'](#), bestaande uit vertegenwoordigers van gezinnen en armoede en van de diensten, reflecteerde over de praktijken van hulpverlening en begeleiding in jeugdhulp. De [Dienst Ervaringsdeskundigen van de POD MI](#) illustreerde de belangrijke rol van ervaringsdeskundigheid binnen administraties en publieke instellingen. Deze presentaties werden gevolgd door een panelgesprek en een slotlezing door Jos Gysels (Minister van Staat).

- Het Instituut selecteerde het Steunpunt als [SDG Voice 2020](#). Sindsdien neemt het Steunpunt deel aan de voorbereiding van het SDG Forum. Op het SDG Forum 2024 van 5 november organiseerde het Steunpunt een [workshop](#) op basis van zijn werkzaamheden rond de instrumenten voor *ex ante* impactanalyse (armoedetoets).
- Op 26 november organiseerde het Steunpunt, in samenwerking met de FOD Volksgezondheid, een seminarie over communicatie rond adaptatie aan klimaatverandering. Het evenement bracht overheidsdiensten, armoedebestrijdingsorganisaties en diverse actoren samen om de specifieke behoeften van kwetsbare bevolkingsgroepen te identificeren en de communicatiekanalen naar hen toe te verbeteren. Een samenvatting van de uitwisselingen en aanbevelingen werd gepubliceerd op de [website van het Steunpunt](#).
- Sinds 2023 is het Steunpunt (waarnemend) lid van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO). Het neemt deel aan de algemene vergaderingen, en de werkgroepen in functie van specifieke adviezen van de FRDO.
- Het Steunpunt is lid van de Adviesraad *Coordination Center for Complex Risk Assessments in the context of Climate Change*, en volgt ook het onderzoek '*Planetary Boundaries*' op dat in 2023 werd opgestart.

- Het Steunpunt neemt sinds eind 2023 deel aan de werkzaamheden van de werkgroep in functie van de opmaak van het Sociaal Klimaatplan. Het ondersteunt de stakeholdersparticipatie van dit proces en levert ook inhoudelijke input op basis van zijn materiaal rond rechtvaardige transitie. Op 4 november organiseerden de administraties van de federale Staat en van de drie gewesten – in samenwerking met het Steunpunt – een consultatiemoment rond het Sociaal Klimaatplan. Het Steunpunt stond in voor het voorzitterschap van de dag en van de rapportage vanuit de werkgroepen van deze dag. Het is ook betrokken in de regionale voorbereidingen van de maatregelen voor dit plan.
- In 2024 werd het federaal boek rond armoede en werk gepubliceerd. Het Steunpunt neemt deel aan de vergaderingen van het redactiecomité, georganiseerd door de POD Maatschappelijke integratie.
- Het Steunpunt maakte deel uit van de jury voor de federale prijs armoedebestrijding.
- Het Steunpunt nam deel aan de bijeenkomsten van het [Horizontaal Permanent Armoede Overleg](#) (HPAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Netwerk tegen Armoede en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen. Dit platform is bijzonder interessant om de werkzaamheden en publicaties van het Steunpunt kenbaar te maken en in functie van samenwerking met specifieke administraties.
- In 2024 en 2025 organiseert het Steunpunt, op vraag van de Vlaamse Overheid de tellingen dak- en thuisloosheid. Deze werkzaamheden worden begeleid door een stuurgroep, voorgezeten door het Steunpunt.
- Het Steunpunt nam deel aan een bijeenkomst van het Platform dak- en thuisloosheid, georganiseerd door de Vlaamse administratie.
- Sinds in Vlaanderen sociale statistieken rond water worden uitgewerkt, is er ook een Klankbordgroep 'Algemeen Waterverkoopreglement' actief, met deelname van het Steunpunt. In deze groep worden de nieuwe jaarlijkse cijfers voorgelegd, wat een licht werpt op de problematiek en de uitvoering van de regelgeving op het terrein.
- In opvolging van het Vlaams Drinkwaterbesluit voerden de openbare drinkwaterleveranciers een algemene analyse uit over de toegang tot water voor kwetsbare groepen. Het Steunpunt werd – op basis van zijn werkzaamheden en het eerder [advies](#) in samenwerking met het Netwerk tegen armoede en SAAMO – bij deze analyse betrokken, en gaf ook feedback op het ontwerprapport van Aquaflanders.
- Er werd door het Vlaamse Energieagentschap (VEA) een werkgroep in 2019 opgericht rond de evaluatie van de openbaredienstverplichtingen energie naar aanleiding van de uitrol in Vlaanderen van de digitale energiemeters. Het Steunpunt is vanaf de start lid van deze werkgroep en neemt deel aan de bijeenkomsten.
- Het Steunpunt neemt als expert deel aan de Vlaamse werkgroep 'Klimaat en Gezondheid' binnen het Departement Zorg opgericht op vraag van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin. Deze beleidsondersteunende en -adviserende werkgroep zal zich enerzijds focussen op de evaluatie van de gezondheidsimpact als gevolg van klimaatverandering, rekening houdend met kwetsbare groepen. Anderzijds zal hij noodzakelijke preventiestrategieën en hun draagvlak mee vorm geven, dit zowel in de zorg als de samenleving.

- Vanaf 2024 is het Steunpunt uitgenodigd om als waarnemer deel te nemen aan het stakeholderscomité van het *Observatoire wallon du sans-abrisme (OWSA)*. De hoofdpdracht van OWSA is het definiëren en coördineren van richtlijnen voor de uitroeiing van dak- en thuisloosheid in Wallonië (bv.: tellingen, Housing First). Hiervoor steunt het op dit comité, dat de expertise van een groot aantal actoren uit de sector van dak- en thuisloosheid samenbrengt, of het nu gaat om ervaringsdeskundigen, wetenschappers of instellingen. Het Comité kan ook advies uitbrengen over de richting van het Waalse beleid rond dak- en thuisloosheid. In 2024 nam het Steunpunt deel aan de 3 vergaderingen georganiseerd door OWSA.
- In december 2024 werd het Steunpunt op voorstel van het kabinet van Waals minister Yves Coppieters ook lid van de stuurgroep voor de volgende Waalse strategie ter bestrijding van armoede. Dit comité bestaat uit vertegenwoordigers van de kabinetten en administraties, experts op het terrein, actoren uit de academische en wetenschappelijke wereld, alsook sleutelpartners in de strijd tegen armoede. Haar rol bestaat erin te zorgen voor de algemene coördinatie van de Strategie 2025-2029, van de ontwikkeling tot de evaluatie en de uitvoering ervan. De stuurgroep zorgt ook voor de methodologische nauwkeurigheid en duidelijkheid van de beslissingen die in elk van deze fases worden genomen. De eerste werkzaamheden van de stuurgroep voor de ontwikkeling van de strategie beginnen in januari 2025.
- In de Federatie Wallonië-Brussel (FW-B), heeft het Steunpunt zijn samenwerking met de *Administration générale de l'aide à la jeunesse* – binnen de groep Agora – verdergezet. Deze groep werd in 1998 opgericht op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie om de decreten betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren.

In 2024 kwam de Agora-groep 8 keer samen en werkte op vier belangrijke werven: het opstellen van een bijdrage, met daarin de prioriteiten van Agora, als onderdeel van het *Manifeste de l'Aide à la jeunesse* voor de legislatuur 2024-2029; het opstellen van een advies over het voorontwerp van *Décret relatif à la durée des mesures en Aide à la jeunesse*; de analyse, met betrekking tot armoedesituaties, van het hoofdstuk over jeugdhulp in de *Déclaration Politique Communautaire 2024-2029* ; het updaten van de folder '*Le premier contact entre une famille et un service de l'Aide à la jeunesse*'. Aan dit laatste project wordt in 2025 verder gewerkt.

In 2024 veranderde de samenstelling van de Agora-groep aanzienlijk. De groep verwelkomde 3 nieuwe leden die de door *Aide à la jeunesse* gemandateerde diensten vertegenwoordigen en 3 nieuwe leden die jeugdhulpconsulenten en -directeuren vertegenwoordigen. Daarnaast verliet de vereniging *Vie Féminine*, die zich in 2023 bij de groep had aangesloten, Agora in juni 2024. Met betrekking tot de vertegenwoordiging van de gezinnen werd dit ondervangen door de terugkeer van de *mouvement Luttes Solidarités Travail* in de groep. Eind 2024 bestaat de groep uit een 20-tal leden.

- Het Steunpunt werd, op niveau van de FW-B, in 2022 lid van de *Conseil de lutte contre la pauvreté et pour la réduction des inégalités sociales*. Dit orgaan heeft tot taak de regering van de FW-B te adviseren over haar transversaal beleid inzake armoedebestrijding en sociale ongelijkheden, en over elk beleid of vraagstuk dat met deze thema's verband houdt. In deze context nam het Steunpunt deel aan twee vergaderingen van de *Conseil* in 2024. De eerste vergadering, in maart 2024, was gewijd aan het indienen van een advies over het thema van de projectoproep 2024 inzake

armoedebestrijding; aan de studie betreffende de non-take-up van culturele en sportdiensten, en aan de evaluatie van het Plan armoedebestrijding 2020-2025 van de FW-B. Een tweede vergadering, in september 2024, was uitsluitend gewijd aan de keuze van de thema's en criteria waarmee rekening moet worden gehouden bij de evaluatie van het armoedebestrijdingsplan van de FW-B.

Na deze twee vergaderingen stelde de Raad voor dat het Steunpunt zou toetreden tot het begeleidingscomité dat toeziet op de evaluatie van het armoedebestrijdingsplan, waarvan de werkzaamheden in januari 2025 van start gaan.

- Naast zijn deelname aan de werkzaamheden van de *Conseil* heeft het Steunpunt ook deelgenomen aan de werkgroep over een van de maatregelen van het armoedebestrijdingsplan van de FW-B: de Barometer over de stand van zaken van de armoede in de FW-B. In 2024 is deze werkgroep 1 keer samengekomen om zijn opmerkingen door te geven aan de *Cellule de lutte contre la pauvreté et pour la réduction des inégalités sociales* over de eerste versie van de Barometer, die in 2025 zal worden gepubliceerd. In 2024 was het Steunpunt opnieuw lid van de jury van de *Prix de la Cellule de la lutte contre la pauvreté et pour la réduction des inégalités sociales*, georganiseerd in het kader van de *Journée de la Recherche en FW-B*. Deze prijs wordt uitgereikt voor een masterproef over een onderwerp dat verband houdt met de vermindering van sociale ongelijkheid en de strijd tegen armoede, binnen de bevoegdheden van de FW-B.
- In het kader van de werkgroep waterarmoede die in 2020 werd opgestart door het kabinet van de minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie, heeft het Steunpunt deelgenomen aan verschillende soorten vergaderingen. Sinds 2021 was het Steunpunt ook lid van het begeleidingscomité van een diepgaand kwalitatief onderzoek over de realiteit van waterarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze vergaderingen hebben bijgedragen tot de [hervorming van de ordonnantie betreffende het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#), die op 24 december 2021 door het Brussels Parlement is goedgekeurd en op 17 januari 2022 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. Met deze ordonnantie werden nieuwe sociale maatregelen ingevoerd, waaronder een sociale tegemoetkoming en een verbod op waterafsluitingen voor huishoudelijke gebruikers. Via een werkgroep wordt de voortgang rond het besluit over de sociale tegemoetkoming voor water opgevolgd.
- Sinds 2024 is het Steunpunt lid van de groep 'Sociale insluiting' van de Gewestelijke Commissie voor Mobiliteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in 2024 3 keer bijeenkwam.
- In het kader van zijn betrokkenheid bij het proces van de verschillende gewesten met betrekking tot de ontwikkeling van het Sociaal Klimaatplan, heeft het Steunpunt, voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, deelgenomen aan de verschillende vergaderingen over het thema 'Mobiliteit' van het Sociaal Klimaatplan, via zijn betrokkenheid bij de groep 'Sociale inclusie' van de Gewestelijke Commissie voor Mobiliteit, georganiseerd door Brussel-Mobiliteit. Wat het thema 'Energie' van het Sociaal Klimaatplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, heeft het Steunpunt deelgenomen aan de rondetafelconferentie georganiseerd door Leefmilieu Brussel om de voorgeselecteerde gewestelijke maatregelen te bespreken.

2.3. Samenwerking met onderzoeksinstituten

Het Steunpunt verzamelt kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmateriaal om dit via zijn publicaties en website te verspreiden. Het ondersteunt hierbij ook het onderzoek naar armoede en sociale uitsluiting in België. Hiertoe ondersteunt het Steunpunt verschillende onderzoeksinitiatieven door deelname aan de begeleidingscomités van deze onderzoeksprojecten en door bilaterale contacten met onderzoekers.

⊞ *Begeleidingscomités en stuurgroepen van onderzoeksprojecten*

- Het Steunpunt is, samen met HIVA-KULeuven en CRIDIS-UCL, partner in het '[Re-Invest.be](#)' onderzoek, in het kader van het Brain-onderzoeksprogramma van Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo). Het onderzoek is in 2020 gestart en zal eindigen in 2025. Het heeft als doel om de impact van de mate van sociale investeringen (in de brede betekenis van het woord) op armoede te bestuderen, op drie domeinen (sociale bescherming, huisvesting en gezondheid) en vanuit drie perspectieven. Het Steunpunt is verantwoordelijk voor het socio-constructivistisch perspectief, naast het socio-economisch perspectief van HIVA en het socio-juridisch perspectief van CRIDIS.

Het Steunpunt brengt hoofdzakelijk zijn materiaal - dat resulteert uit zijn verschillende overlegprocessen met mensen in armoede en andere actoren – in rond de drie domeinen in het onderzoeksproces, zodat het door de onderzoekpartners kan meegenomen worden.

Daarnaast brengt het Steunpunt de evoluerende onderzoeksresultaten van de partners in overleg om er samen met mensen in armoede en andere actoren op te reflecteren. Daartoe organiseert het Steunpunt een overleggroep die bestaat uit vertegenwoordigers van verenigingen waar armen het woord nemen, van andere armoede-organisaties en van actoren uit de drie domeinen. Deze overleggroep kwam in 2024 1 keer samen, rond het domein van sociale bescherming. Deze overlegbijeenkomst werd grondig voorbereid met de onderzoekspartners (bilateraal). Daarnaast heeft het Steunpunt de resultaten van zijn onderzoek met betrekking tot mentale gezondheid voorgesteld aan de verenigingen waar het groepsinterviews had gerealiseerd.

- Het Steunpunt is partner in het onderzoeksproject [Be-Fast](#), samen met KU-Leuven en Universiteit Antwerpen. In dit onderzoek wordt nagegaan hoe de impact van crisissen in armoedesituaties beter kan gemeten worden. Het Steunpunt verzamelt het materiaal van eerdere werkzaamheden – onder meer over de impact van de COVID-19-crisis – en organiseert ook een overleggroep waarin wordt uitgewisseld over het materiaal van het Steunpunt als van de onderzoekspartners. In functie van dit onderzoek komen de betrokken administraties en instellingen ook samen in een feedbackgroep en een begeleidingscomité. De overleggroep kwam in 2024 twee maal samen.
- In 2024 werkte het Steunpunt actief mee aan een onderzoek uitgevoerd door HIVA - KU Leuven en CIRTES - UC Leuven over de non-take-up van het leefloon en afgeleide rechten, op vraag van de POD Maatschappelijke Integratie. In het kader van dit onderzoek co-organiseerde het Steunpunt een workshop over inspirerende praktijken in de strijd tegen de non-take-up van sociale rechten op lokaal niveau.

- Lid van het begeleidingscomité van het onderzoek '[Change](#)' over evoluties op de arbeidsmarkt, atypisch werk en sociale bescherming.
- Lid van de stuurgroep van het onderzoek 'Gezinsenquête: Gezinnen in een financieel kwetsbare positie' van het Steunpunt WVG.
- Lid van de gebruikersgroep van [datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming'](#) (Kruispuntbank van de sociale zekerheid). Datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming' is een belangrijke databank voor kwantitatief onderzoek en is ook bijzonder relevant in het kader van longitudinaal onderzoek.
- Lid van het begeleidingscomité van het onderzoeksproject 'Homelessness trajectories and non-take-up from a dynamic perspective' (TRAHOME), gecoördineerd door Lucas –KULeuven, Ugent en CL. Op 31 mei organiseerde de onderzoeksploeg focusgroepen, in samenwerking met het Steunpunt.
- In 2024 werd de vzw van de [Interuniversitaire Groep Onderzoek en Armoede \(IGOA\)](#), een samenwerkingsverband van onderzoekers rond armoede en sociale uitsluiting, stopgezet. De uitwisselingen van de onderzoekers zullen verder worden gezet in de schoot van het Steunpunt.
- Lid van de Netwerkgroep van het project '[Foodcare](#)', van de AP Hogeschool Antwerpen. Dit multidisciplinaire onderzoeksproject loopt van 2020 tot 2024 en onderzoekt hoe de toegang tot kwaliteitsvolle voeding verbeterd kan worden voor kwetsbare doelgroepen in Antwerpen door praktijkpartners te versterken in de omgang met dit thema.
- Het Steunpunt is partner in het onderzoeksproject van CREMIS (*Centre de recherche de Montréal sur les inégalités sociales, les discriminations et les pratiques alternatives de citoyenneté*) over de erkenning van ervaringskennis in de strijd tegen de armoede in Québec en België. In 2024 heeft het Steunpunt deelgenomen aan een bijeenkomst van de uitwisselingsgroep.
- Lid van het opvolgingscomité van het HELICON-onderzoeksproject, een door BELSPO gefinancierd onderzoeksproject dat loopt van 2021 tot 2025 en de sociale ongelijkheden en de langetermijn en indirecte gezondheidseffecten van de COVID-19-crisis in kaart wil brengen. In 2024 kwam het opvolgingscomité één keer samen.
- Lid van het opvolgingscomité van het BE-PARADIS-onderzoeksproject, een door BELSPO gefinancierd onderzoeksproject dat loopt van 2019 tot 2024 en de manier waarop ongelijkheid in België wordt gemeten wil verdiepen. BE-PARADIS vertrekt van de vaststelling dat enerzijds bestaand cijfermateriaal een relatief lage en stabiele graad van ongelijkheid toont, terwijl anderzijds de breed verspreide perceptie bestaat dat de ongelijkheid in België groeit.
- Lid van het *comité de référents* voor de *Indicateur Synthétique d'Accès aux Droits Fondamentaux* (ISADF) van IWEPS. Het comité is in 2024 drie keer bijeengekomen.
- Lid van de opvolgingscommissie van het PWO-onderzoek Soretra, uitgevoerd door het expertisecentrum Inclusive Society van UCLL. Dit actie-onderzoek focust op het leefwereldperspectief van mensen in armoede en hoe dit een hefboom kan zijn voor een meer rechtvaardige klimaattransitie, met de Leuvense context als casus. In 2024 vond één bijeenkomst plaats.

- Lid van het begeleidingscomité van de 'Evaluatie van de REMI-tool', uitgeschreven door de POD MI. Na extra ondersteuning door federaal minister Lalieux, belast met armoedebestrijding, voor het gebruik van de REMI-tool om aanvullende financiële toe te kennen binnen de OCMW's, werd in deze studie een descriptieve analyse gemaakt worden van REMI-gebruikers en niet-gebruikers en werd inzicht in REMI-als begeleidingsinstrument en het gebruik van subsidie en financiële middelen. In 2024 kwam het begeleidingscomité 1 keer samen, en in oktober werd het [eindrapport](#) gepubliceerd.
- Lid van de denktank die werd opgericht in het kader van het onderzoeksproject COGITO, uitgevoerd door de ULB (IGEAT) en de VUB (Cosmopolis) met financiering van het Brussels Gewest (Innoviris). In een notendop heeft het project tot doel rechtvaardige en duurzame transitiescenario's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te onderzoeken en te analyseren. De scenario's richten zich op de overgang naar koolstofneutraliteit en klimaatbestendigheid tegen 2050 op drie gebieden: huisvesting, mobiliteit en groene ruimte.
- Het Steunpunt is als partner betrokken bij de organisatie van de permanente vorming met getuigschrift georganiseerd door de Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (Universiteit Gent), en het team Sociaal Werk en Sociaal Beleid van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek, Faculteit Sociale Wetenschappen (KU Leuven). Het nam ook delen van verschillende lessen op zich, met name rond non-take-up van rechten, beleidsparticipatie en klimaatongelijkheden.

2.4. Samenwerking met mensenrechteninstellingen

De wetgevers hebben aan het Steunpunt een mandaat toevertrouwd met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens. Dit mandaat werd gegeven op basis van de vaststelling dat *armoede afbreuk doet aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen* en van het gemeenschappelijk doel dat de wetgevers zich hebben gesteld, met name *het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens*. Het Steunpunt is belast met het uitwerken van advies, het opmaken van rapporten over elke vraag betreffende de effectieve uitoefening van de mensenrechten in verband met armoede en de ongelijkheden inzake de toegang tot de rechten.

- Het Steunpunt neemt deel aan de maandelijkse bijeenkomsten van het Mensenrechtenplatform. Het Mensenrechtenplatform brengt de instellingen bijeen die een mandaat uitoefenen in het kader van het respect voor de rechten van de mens (College van federale ombudsmannen, *Délégué général aux droits de l'enfant* en Kinderrechtencommissaris, Interfederaal Gelijkekansencentrum (Unia), Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Federaal Migratiecentrum (Myria), Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM), Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI), Gegevensbeschermingsautoriteit, *Médiateur de la Wallonie et de la Fédération Wallonie-Bruxelles*, *Ombudsman des Deutschsprachigen Gemeinschaft*, Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen, Hoge Raad voor Justitie, ...). Het heeft als doel om de problematieken die verschillende instellingen aanbelangen te analyseren, de respectievelijke bevoegdheden van elke instelling adequaat te mobiliseren en de samenwerking tussen de instellingen te stimuleren. Verder

wisselden de leden ook rapporten en verslagen over de eigen werkzaamheden uit, waaronder de werkzaamheden rond rechtvaardige transitie van het Steunpunt.

- Het Steunpunt nam deel aan een dialoogmoment over de rechtsstaat georganiseerd door het FIRM. Zowel organisaties uit het middenveld als publieke instellingen werden vertegenwoordigd. Een moment vond plaats op 4 juni, een ander op 8 oktober.
- Het Steunpunt nam op 19 december deel aan voorbereidende gesprekken voor de uitwerking van een mensenrechtenbarometer.
- Als lid van het [Europees Netwerk van Nationale Mensenrechteninstellingen](#) (ENNHRI/European Network of National Human Rights Institutions) neemt het Steunpunt deel aan verschillende werkgroepen, platformen, General Assembly, en surveys van Ennhri.

Reeds jaren neemt het Steunpunt actief deel aan de [Ennhri-Werkgroep rond Economische en Sociale Rechten](#) (Workgroup on Economic and Social Rights) en aan het thematisch [samenwerkingsplatform dat de Raad van Europa, Equinet, FRA en ENNHRI](#) samenbrengt om het belang van de economische en sociale rechten in Europa te benadrukken (CoE-FRA-ENNHRI-EQUINET Collaborative Platform on Social and Economic Rights). Het nam deel aan de bijeenkomst in Vilnius begin juli, met een presentatie rond jonge instellingsverlaters.

Het Steunpunt heeft zijn werkzaamheden over rechtvaardige transitie en de nota 'Rechtvaardige transitie en mensenrechten' toegelicht in de Ennhri-werkgroep rond Economische en Sociale Rechten en in de Ennhri-werkgroep Climate.

Op de algemene vergadering van Ennhri van oktober 2024 heeft het Steunpunt zijn project – met een subsidie van Ennhri - rond de werkzaamheden betreffende rechtvaardige transitie kunnen voorstellen via een video.

- Samen met Unia, de vzw Lire et Ecrire en de Ligue des droits humains heeft het Steunpunt besloten om een collectieve klacht voor te bereiden, om in te dienen tegen België bij het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) op grond van digitale ongelijkheid, met als doel om het niet in aanmerking nemen van bepaalde kwetsbare groepen in het kader van de versnelde digitalisering van essentiële (publieke en private) diensten aan te klagen. Om deze actie bekend te maken en steun en getuigenissen van andere actoren en instellingen te verzamelen, werd op 10 oktober een informatiedag georganiseerd in de lokalen van Unia en Service.

2.5. Samenwerking met justitiële actoren

- Op 4 december 2024 organiseerde het Steunpunt, in samenwerking met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO), voor de negende keer een reflectiedag over "*de kijk van magistraten op armoede*". Dit gebeurde in de gebouwen van het IGO. Het thema van deze dag betrof 'Huisvesting & dak- en thuisloosheid'. Er waren een 80-tal deelnemers. Presentaties waren er van het Steunpunt zelf, en vanwege Véronique van der Plancke, Sara Waelbers, Wouter Vandenhoele, Arnaud Bilande, Jacques Fierens, Adrienne Vanvyve, en Olivier De Schutter.

2.6. Samenwerking met andere actoren

- Het Steunpunt organiseert de Vlaamse tellingen dak- en thuisloosheid 2024 en 2025. In het kader hiervan leidt het de stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het kabinet van de bevoegde Vlaamse minister, het Departement Zorg van de Vlaamse overheid, LUCAS KU Leuven als onderzoeksteam, de Koning Boudewijnstichting (KBS), VVSG en SAM vzw. In 2024 kwam de stuurgroep 6 maal bijeen. Het Steunpunt stelde LUCAS KU Leuven aan als onderzoeksgroep voor de tellingen 2024 en 2025. Op basis van een oproep tot kandidaturen voor de telling 2024 (waarvoor twee infosessies werden georganiseerd), werden 3 telregio's geselecteerd: DVV Westhoek, KINA Antwerpen en Stad Aalst. Het Steunpunt werkt nauw samen met de onderzoeksgroep bij de organisatie van de tellingen – en woonde de lokale kick-offs van de tellingen en de lerende netwerkmomenten met de telregio's bij. De communicatie over de tellingen 2024-2025 gebeurt in nauwe afstemming met de stuurgroep, de onderzoeksgroep en de telregio's.
- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de jury in het kader van de projectoproep van de Nationale Loterij rond armoedebestrijding.
- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de jury in het kader van de federale armoedeprijs (POD Maatschappelijke integratie).
- Het Steunpunt neemt deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Energie en Armoede in Vlaanderen (georganiseerd door Fluvius, 2 bijeenkomsten).
- Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep 'Sociaal werk en rechtvaardige duurzaamheid', opgericht door SAAMO in het kader van het Vlaams actieplan Sterk Sociaal Werk.
- Het Steunpunt maakt deel uit van het Belgisch Platform Zones zonder langdurige gemeenschap, waarin de experiment met de *Territoires zéro chômeur de longue durée* worden opgevolgd voor Wallonië, Vlaanderen en Brussel.

3. Adviezen en nota's

3.1. Adviezen en nota's aan overheden en de andere actoren in de strijd tegen armoede

- Op vraag van de Commissie van Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers, heeft het Steunpunt een advies ingebracht met betrekking tot het wetsvoorstel *modifiant la loi du 19 juillet 2018 relative à l'accessibilité des sites internet et des applications mobiles des organismes du secteur public, afin de prévoir une alternative non numérique*, 12 april 2024.
- Op vraag van de *ministre de l'Aide à la jeunesse de la Communauté française, Françoise Bertiaux*, heeft het Steunpunt een advies uitgebracht in samenwerking met de groep Agora met betrekking tot het *avant-projet de décret relatif à la durée des mesures en Aide à la jeunesse*, 12 april 2024.

3.2. Bijdragen aan internationale instanties

- Het Steunpunt deed een bijdrage – samen met andere mensenrechteninstellingen - in het kader van de bevraging door Ennhri met betrekking tot de *Rule of Law*, in functie van haar rapport.
- Het Steunpunt maakte een parallel rapport op voor het Europees Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR): ad hoc rapport 2024 over de koopkrachtcrisis. Het doel van dit rapport is de informatie in het rapport dat de Belgische Staat¹ heeft ingediend bij het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) aan te vullen en waar nodig te becommentariëren, en de aandacht van het Comité te vestigen op de ongelijke impact van (koopkrachtondersteunende) maatregelen op kwetsbare groepen. Het is gebaseerd op het tweejaarlijkse Verslag 2022-2023 dat de financiële dimensie van armoede² behandelde, met de impact van de stijgende kosten van levensonderhoud. De structuur van dit rapport volgt die van het rapport van de Staat en de verschillende vragen die door het ECSR zijn geformuleerd.
- Het Steunpunt nam deel aan verschillende Europese conferenties naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de EU, rond de thema's van rechtvaardige transitie (4-5/03), digitalisering (13/14/03), dak- en thuisloosheid (8-9/02), de Europese Pijler van Sociale Rechten (15-15/04), sociaal werk (25-26/04), en de Europese Kindgarantie (02/05).

3.3. Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen

Het Steunpunt deed binnen verschillende platformen een inbreng, via een presentatie of deelname aan een panel of rondetafel:

¹ Belgische Staat (2023). [Ad hoc Report on the on the cost-of-living crisis submitted by Belgium](#), RAP/RCha/BEL(2023), 21 december 2023.

² Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (2023). [De financiële dimensie van armoede. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie. Tweejaarlijks verslag 2022-2023](#), Brussel, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Coffee Talk Unia-Myria-Steunpunt, 08/01.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Mensenrechtenplatform, 11/01.
- Presentatie 'Just transition, poverty and human rights', Ennhri sub Working Group Climate Change, 15/01.
- Presentatie 'Just transition, poverty and human rights', Ennhri Working Group on Economic, social and cultural rights, 25/01.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede' aan Hare Majesteit de Koningin, 31/01.
- Présentation du 12ème Rapport bisannuel 2022-2023 'La dimension financière de la pauvreté', Conseil Interdépartemental Développement Durable (CIDD), 08/02.
- Intervention dans le cadre du groupe de travail 'logement' à Namur sur le statut cohabitant et la colocation, 21/02.
- Les 'Armoede en ineffectiviteit van rechten: niet-gebruik van en niet-toegang tot rechten', Postgraduaat 'Armoede en participatie', 22/02.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Horizontaal Permanent ArmoedeOverleg (HPAO), 01/03.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Belgisch Platform Armoedebestrijding, 11/03.
- Presentatie 'Analyse van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede: de digitalisering van de samenleving', Equal Brussels, 14/03.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Interministeriële Conferentie 'Maatschappelijke integratie, Wonen en Grootstedenbeleid', 15/03.
- Presentatie 'Workshop on Social Inequalities in Cancer – the steps ahead. Contribution of the Belgian Combat Poverty Service', European Cancer Organisation, 15/03.
- Présentation 'Les freins et les difficultés du 'vivre ensemble sous le même toit' qui se posent aux bénéficiaires de prestations sociales, Journée d'étude 'Colocation et habitat partagé : vers un mieux vivre-ensemble à Bruxelles, 03/04.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Netwerk van federale armoede-ambtenaren, 17/04.
- Deelname aan het panel tijdens de conferentie 'Financiële toegankelijkheid in een digitaal tijdperk', BV-OECO, 23/04.
- Les 'Armoede en klimaatverandering', Postgraduaat 'Armoede en participatie', 25/04.
- Presentatie 'Participation and dialogue in climate debate en policy', Europese Conferentie Social Work, 25/04.

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Participation à un groupe de travail dans le cadre de l'Alliance Climat Emploi Rénovation de la Wallonie, 25/04.
- Keynote 'Samen naar een rechtvaardige transitie', Klimaatcongres Mechelen, 26/04.
- Voorstelling van het Steunpunt aan een delegatie uit Frankrijk-Oecanië, POD Maatschappelijke integratie, 14/05.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', Werkgroep Energie en armoede (Fluvius), 23/05.
- Présentation du 12ème Rapport bisannuel 2022-2023 'La dimension financière de la pauvreté', Brupartners, 30/05.
- Presentatie rond rechtvaardige transitie, SAAMO, 10/06.
- Présentation 'Les freins et les difficultés du 'vivre ensemble sous le même toit' qui se posent aux bénéficiaires de prestations sociales, Groupe de travail sur le logement de la Plateforme Namuroise du Social, 11/06.
- Présentation 'Les populations précarisées face à la digitalisation, Midi STIB, 21/06.
- Presentatie 'Young People leaving residential care: challenges to effective social assistance, COE-FRA-ENNHRI-EQUINET Collaborative Platform on Social and Economic Rights (Vilnius), 01/07.
- Voorstelling van het 12de tweejaarlijks Verslag 2022-2023 'De financiële dimensie van armoede', SERV / Vlaamse Raad WVG, 27/08.
- Voorstelling van het Steunpunt aan het Vlaamse Mensenrechteninstituut (VMRI), 03/09.
- Présentation du 12ème Rapport bisannuel 2022-2023 'La dimension financière de la pauvreté', Conseil économique, social et environnemental de la Région wallonne, 11/09.
- Presentatie 'Armoedebestrijding : to leave no one behind', Kerngroep Duurzaamheid – Broeders van Liefde, 18/09.
- Participation à une table ronde dans le cadre de 'Au-delà des beaux discours', une journée de conférences, d'ateliers et de débats sur la place et l'impact des savoirs expérientiels dans le secteur social-santé, le Forum Bruxelles contre les inégalités, 03/10.
- Voorstelling van de werkzaamheden van het Steunpunt rond non-take-up van rechten, Coffee Talk Unia-Myria-Steunpunt, 07/10.
- Voorstelling van de werkzaamheden van het Steunpunt rond digitalisering en deelname aan panelgesprek, Informatiemoment voor middenveld rond collectieve klacht digitalisering ECSR, 10/10.
- Voorstelling van de werkzaamheden van het Steunpunt rond armoedetoets, SDG Forum 2024, 05/11.
- Participation à une table ronde dans l'atelier 'Participation citoyenne et développement durable' au SDG Forum 2024, 06/11.
- Présentation du 12ème Rapport bisannuel 2022-2023 'La dimension financière de la pauvreté', Conseil wallon de l'égalité pour les hommes et les femmes, 02/12.

- Présentation 'Pauvreté et ineffectivité des droits : non-recours et non-accès aux droits' à une journée de formation des cadres de l'ONEM, 11/12.
- Présentation 'La politique en dialogue : la participation des acteurs dans la lutte contre la pauvreté' dans le cadre d'un atelier sur des pratiques inspirantes en matière de participation, Perspective Brussels, 12/12.

4. Verzamelen en publicatie van rechtspraak

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede heeft als opdracht om de effectiviteit van de mensenrechten in situaties van armoede te evalueren. Daarom beschikt het over een [project Rechtspraak](#), waarin rechterlijke beslissingen worden geanalyseerd. Specifiek aan dit project is dat het rechtspraak verzamelt en gratis publiceert over alle grondrechten, pertinent voor de invalshoek van armoede: huisvesting, bescherming van gezinsleven, gezondheidszorg, arbeid en sociale bescherming, enz.

Het is ook in het kader van dit project dat de reflectiedag over 'de kijk van magistraten op armoede' wordt georganiseerd.

In het kader van dit project wordt ook samengewerkt met een [juridisch tijdschrift over grondrechten en armoede](#), het Steunpunt neemt onder andere deel aan het redactiecomité.

In 2024 kon een student (Universiteit Antwerpen) stage lopen bij het Steunpunt. Met de nodige voorbereiding, ondersteuning en feedback, kon ze zo 10 dagen lang kennis maken met de werking van het project Rechtspraak. Ze nam ook deel aan een webinar georganiseerd door CERAC.

≤ Algemeen

Pertinente beslissingen worden samengevat in een voor het publiek toegankelijke taal, zonder daarmee de juridische complexiteit uit het oog te verliezen. Vervolgens worden deze samenvattingen op de website gepubliceerd, samen met de geanonimiseerde beslissingen. Elke samenvatting verschijnt zowel in het Nederlands als in het Frans.

Om de kwaliteit en de juridische correctheid te garanderen, controleert het Begeleidingscomité elke samenvatting vooraleer ze gepubliceerd wordt.

In 2024 schreef het Steunpunt mee aan de [Third Party Intervention](#) van ENNHRI voor het Europees Comité voor Sociale Rechten, in de zaak *International Federation of Human Rights (FIDH) and International Movement ATD -Fourth World v. Belgium*. Dit bouwde verder op het rechtspraakonderzoek van het Steunpunt over bedelverboden in België.

≤ Verzamelmethodes

Het verzamelen van rechtspraak gebeurde op verschillende manieren. Zo ontving het Steunpunt niet-gepubliceerde rechtspraak van rechters met wie het contacten onderhoudt, van verschillende soorten rechtbanken: arbeidsrechtbanken, vrederechten, strafrechtbanken, etc. Sinds 2017 is het Steunpunt bovendien vrijgesteld van expeditierecht, waardoor het gratis beslissingen kan opvragen bij alle Belgische rechtbanken.

5. Informatie en communicatie

5.1. Website

Op de website (www.armoedebestrijding.be) biedt het Steunpunt tot bestrijding van armoede aan het brede publiek informatie aan in de drie landstalen en in het Engels; de Engelstalige en Duitstalige versies zijn weliswaar minder uitgewerkt. De website is het ideale middel om de documenten die het Steunpunt verzamelt en onderzoekt, en ook deze die het zelf opmaakt, openbaar te maken. Zoals ook in de voorbije jaren, blijft de meest geconsulteerde rubriek 'feiten en cijfers', waarbij antwoord wordt gegeven op veel gestelde vragen.

De pagina met de jaarlijkse activiteitenkalender in het kader van de Werelddag van verzet tegen armoede op 17 oktober heeft zoals altijd ook vele bezoekers aangetrokken.

5.2. Activiteiten van het documentatiecentrum

Het documentatiecentrum is vooral gericht op intern gebruik ter ondersteuning van de werkzaamheden van de medewerkers. Allerlei publicaties - waaronder artikels, boeken, presentaties, studies – worden gecatalogiseerd. Meer en meer wordt ook gebruik gemaakt van digitale tijdschriften.

Het Steunpunt ontving 206 vragen via email of telefoon, waarvan de meeste (24 %) hulpvragen waren met betrekking tot bestaansonzekerheid, betaling factuur, dak- en thuisloosheid, energiearmoede, huisvesting, inkomen, non-take-up, pensioen, referentieadres, sociale uitsluiting, uitkeringen en waterarmoede. Bij dergelijke hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag. Andere vragen hadden betrekking tot praktische zaken omtrent de drie seminaries die het Steunpunt afgelopen jaar 2024 heeft georganiseerd, stage-aanvragen, ondersteuning eindwerken, uitnodigingen events, het schrijven van tijdschriftartikelen en interviews waarbij er meestal werd gevraagd naar het cijfermateriaal.

5.3. Persrelaties, mediastrategie en sociale media

In 2024 versterkte het Steunpunt zijn communicatiestrategie door volledig gebruik te maken van Mailchimp voor het verzenden van e-mails. E-mailing is een effectief distributiekanaal gebleken dat directe, toegankelijke en uitgebreide communicatie mogelijk maakt, zonder dat de ontvangers lid hoeven te worden van een specifiek sociaal netwerk of proactief naar informatie hoeven te zoeken.

Het Steunpunt heeft dit communicatiekanaal gebruikt voor verschillende soorten communicatie:

- Aankondiging van evenementen: bijvoorbeeld de verspreiding van het programma van de dag van 17 oktober 2024.
- Inschrijvingen voor verschillende evenementen, met onder meer het seminarie 'Duurzaam wonen: ondersteuning van huishoudens en huurders met een laag inkomen' in juni en het seminarie over

'Participatie en dialoog in het armoedebeleid' samen met het evenement ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Steunpunt.

- Nieuwsflits: drie nieuwsflitsen zijn in 2024 uitgestuurd, in het algemeen na bepaalde evenementen om verslag te geven, en om de realisaties van het Steunpunt te communiceren.

Nieuwsflitsen verstuurd in 2024:

- 28 maart 2024: met betrekking tot rechtvaardige transitie, met bijzondere aandacht voor de Europese conferentie voor rechtvaardige transitie van 4 en 5 maart.
- 4 juli 2024: met betrekking tot verschillende thematieken, waaronder:
 - Het seminarie 'Duurzame wonen: ondersteunen van huishoudens en huurders met een laag inkomen'
 - De start van overlegproces voor het tweejaarlijks Verslag 2024-2025 over publieke diensten
 - De tellingen dak- en thuisloosheid en het mandaat dat het Steunpunt kreeg
 - De introductie^o van de sectie 'Agenda' op de website met details over komende evenementen
- 20 december 2024: met betrekking tot de initiatieven op het einde van het jaar, waaronder :
 - De 'Internationale Dag voor de Uitroeiing van Armoede' op 17 oktober
 - De teldag dak- en thuisloosheid op 18 oktober 2024
 - Het seminarie 'Communicatie rond adaptatie aan klimaatverandering' van 26 november 2024
 - De reflectiedag 'Kijk van magistraten op armoede' van 4 december 2024
 - Het seminarie van 'Armoede-impactanalyse in armoedebeleid' van 5 december 2024
 - Het evenement 'Eén dag, twee momenten' op 17 december 2024, met het seminarie seminarie over participatie en dialoog in het armoedebestrijdingsbeleid en de viering van de 25ste verjaardag van het Steunpunt.

Op deze manier worden ook persberichten verstuurd. In 2024 werden drie persberichten ('Duurzaam wonen: ondersteuning van huishoudens en huurders met een laag inkomen' en twee persberichten over de 'Tellingen dak- en thuisloosheid in Vlaanderen in 2024') verstuurd.

Een vierde persbericht, dat samen met Unia werd ontwikkeld, werd ook gepubliceerd: 'Een collectieve klacht voor het Europees Comité voor Sociale Rechten tegen digitale ongelijkheid'.

Begin 2024 werd een carte blanche gepubliceerd met betrekking tot de beslissing van de NMBS om vanaf 1 maart de openingsuren van de loketten in een zestigtal stations in heel België te verminderen.

5.4. Publicaties

De publicaties zijn beschikbaar op:

- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/tweejaarlijks-verslag/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/activiteitenverslagen/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/artikels-van-de-medewerkers-van-het-steunpunt/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/adviezen-en-notas/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/persberichten/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/nieuwsflits/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/notas-en-boeken/>

5.5. Echo in de media

Het Steunpunt wordt regelmatig vermeld in verschillende media, voornamelijk in de gedrukte pers, op websites en in artikels. In 2024 registreerde het documentatiecentrum 845 vermeldingen, 35 % in tijdschriftartikels, publicaties (online) en kranten. Het ging ongeveer om 55 % Nederlandstalige referenties en 44 % Franstalige verwijzingen; de overige 7 % heeft betrekking op Duitstalige en Engelstalige bronnen. Naast enkele algemene aspecten rond armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting worden er ook specifieke onderwerpen behandeld met referenties naar het Steunpunt: bedelarij, dak- en thuisloosheid, digitalisering, duurzaamheid, de events die het Steunpunt in 2024 heeft georganiseerd, huisvesting, indicatoren, kinderarmoede, mensenrechten, non-take-up, verkiezingen en waterarmoede. Andere belangrijke referenties hebben betrekking tot het tweejaarlijks Verslag 2022-2023.

Ook de auteurs die ons werk refereren zijn heel divers: geschreven en gesproken media, mensenrechtenorganisaties, middenveldorganisaties, ombudsdiensten, overheden, academici (met onder andere het Jaarboek Armoede, uitgegeven door het USAB Antwerpen) politiek debat, wetsvoorstellen, studenten in kader van hun eindwerk en proefwerk. Het Steunpunt heeft bijgedragen tot enkele interviews waaronder bijdragen over de tellingen dak- en thuisloosheid in Vlaanderen, de diversiteit aan armoedesituaties, en de voorbereiding door Unia en het Steunpunt van de klacht over digitalisering. In de geschreven pers werd er aandacht gegeven aan toegankelijkheid van de loketten van de NMBS en verwijzingen naar het jaarlijks overzicht met betrekking tot 17 oktober, werelddag van het Verzet tegen Armoede.

6. Interne werking

6.1. Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie, voorgezeten door de minister voor Armoedebestrijding, heeft de opdracht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt tot bestrijding van armoede op te volgen en over het respect van de methodologie te waken (art. 8 van het samenwerkingsakkoord). De Begeleidingscommissie is in 2024 drie maal samengekomen.

6.2. Beheerscomité

Het Beheerscomité heeft drie opdrachten: waken over de goede uitvoering van het samenwerkingsakkoord, bepalen van het personeelsbehoefteplan en opmaken van een ontwerp van budget (art. 7 van het samenwerkingsakkoord). Het Beheerscomité is in 2024 drie maal samengekomen, onder voorzitterschap van dhr. Ides Nicaise.

6.3. Team

Het team bestond eind 2024 uit twaalf personen, met een gemiddelde van 8,35 voltijds equivalent over het jaar 2024. Hiervan wordt ongeveer 2,30 voltijds equivalent ingezet voor en gefinancierd door projecten.

Gevolgte vorming:

- Taalopleidingen : Frans, Nederlands, Engels.
- Polarisatie en cohesie (voormiddagconferentie L&D)
- Algemene juridische inleiding in de Belgische anti-discriminatie wetgeving (ADAR)
- Brand blussen met kleine blusmiddelen en evacuatie
- Vorming N+1 Procedure Redelijke Aanpassingen
- Conferentie The new now + workshop ergonomie (voormiddagconferentie L&D)
- Voorstelling van de drie organisaties: Unia, Myria en het Steunpunt tot bestrijding van armoede

In functie van de werkzaamheden van het Steunpunt werden volgende (studie)dagen gevolgd :

- Plateforme de lutte contre la précarité énergétique et hydrique - Événement de clôture/slothevenement
- Webinar: 'Renovatie uitdagingen en instrumenten voor de private huurmarkt' – Energieke Vrijdag Netwerk Klimaat

- Colloque 'L'action publique à l'ère du numérique', UNamur.
- Le droit à l'énergie au cœur d'une transition juste
- Quelle politique d'intégration après 2024?
- Stadsacademie Justitie & Maatschappij
- De crèche weg van de crash. Een staat van het gezinsbeleid 2023
- Webinar 'Hoe maken we duurzaam renoveren haalbaar en betaalbaar?'
- Conférence 'Upgrading Europe: Building Transformative Policies to Reach the Sustainable Development Goals', ESDN, 06/06.
- Toekomstcongres Netwerk tegen Armoede, 08/06.
- Conférence 'On Track to 2030? Delivering on the Sustainable Development Goals in the EU', 18/06.
- Kick-start voor de sociale transitie
- 20 jaar SILC
- L'action publique à l'ère du numérique
- Tellingen dak- en thuisloosheid 2023
- Dénombrement sans-abrisme et absence de chez soi
- Gezondheid/ongelijkheid: een dode hoek
- Présentation officielle du Masterplan de sortie du sans-abrisme en Région de Bruxelles-Capitale
- Onze sociale zekerheid: klaar voor nog eens 80 jaar?
- Person First in homeless services
- Energy Communities, Inclusive and Solidary Tools against Energy Poverty
- Studievoormiddag gezondheidsindicatoren
- Le Débatorium (débat politique)
- SERV academie: groeipakket aan zet
- European Social Charter
- 25 ans RBDH
- 50 jaar HIVA
- Improving Equality Data Collection in Belgium'
- Le Petit dej' Masterplan du 1er juillet 2024
- Accroître les rénovations durables: Un défi politique dans l'approche de la rénovation durable des logements
- Conferenties over de toekomst van duurzame woningrenovaties in België
- Matinée de réflexion sur le droit au hors-ligne et l'accès au numérique, 07/11.

- Het belang van lokaal sociaal beleid
- Themaboek armoede en werk
- Trefdag digitaal Vlaanderen 2024
- SDG Forum 2024
- Journée d'Inspiration Banque accessible, 03/12.
- Conférence 'Coding Equality in the EU AI Act - Equality Bodies rising to the Challenge', 12/12.
- Accessibilité numérique
- Colloquium van het Observatorium Krediet en Schuldenlast
- Jaarboek Armoede en Ongelijkheid 2024

6.4. Event naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Steunpunt

Na het seminarie rond participatie en dialoog in de voormiddag van 17 december, stond de namiddag in het teken van de 25ste verjaardag van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede. Henk Van Hootegem, coördinator van het Steunpunt, opende de namiddag met een korte voorstelling van de werkzaamheden van het Steunpunt. Daarna nam Karine Lalieux, federaal minister voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding en voorzitter van de Interministeriële Conferentie 'Maatschappelijke Integratie, Wonen en Grootstedenbeleid', het woord. Er volgde een panelgesprek waaraan werd deelgenomen door vertegenwoordigers van verschillende organisaties en instellingen die zich inzetten voor de strijd tegen armoede. Deze uitwisseling werd verrijkt met bijdragen van andere actoren actief op het vlak van mensenrechten en armoedebestrijding. Ides Nicaise, voorzitter van het Beheerscomité van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, sloot de boeiende dag af.

Doorheen de dag waren er ook een aantal activiteiten: een quiz over het Steunpunt, een muur van boodschappen met een livre d'or en een tentoonstelling van foto's van het project 'Armoede in beeld' (meer informatie over dit project vindt u [hier](#)).

6.5. Samenwerking met Unia en Myria

Daarnaast heeft het Steunpunt op geregelde tijdstippen overleg met de directies van Unia en Myria in functie van het personeels- en welzijnsbeleid. Ook is er via verschillende kanalen informatie-uitwisseling tussen de personeelsleden van de drie instellingen.

Sinds maart 2022 is het Steunpunt gehuisvest in het gebouw 'Eurostation', waar het kantoorruimte deelt met Unia, Myria, Ennhri, Equinet en het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

Bijlage 1: Samenwerkingsakkoord

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendiging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

- § 1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.
- § 2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.
- § 3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

- § 1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:
- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
 - >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
 - >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
 - >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;
 - >> Structureel overleg organiseren met de armsten.
- § 2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

§ 1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

- >> 15.000.000 BF door de federale Staat;
- >> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- >> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§ 2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§ 3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

§ 1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:

- >> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
- >> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;
- >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§ 2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§ 3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:

- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;
M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid,
J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING

Victor Hortaplein 40 bus 40, 1060 Sint-Gillis (Brussel)

WWW.ARMOEDEBESTRIJDING.BE